

Recommended Children's Literature Books According to the Values in the Turkey Century Education Model Secondary School Turkish Course Curriculum

Efecan KARAGÖL¹ & Şevnan AYDOĞAN²

Abstract

This study aims to examine the works of children's literature recommended by Turkish teachers for 5th-grade students based on the values outlined in the Turkish Language Teaching Program of the Turkish Century Education Model. The data for the study were collected from forty-two teachers working in Zonguldak. The most recommended works were identified, and three of these were analyzed in detail. The data were obtained through interview forms and document analysis methods. According to the prominent findings of the study, the most recommended books were Grandpa's Grocery by Şermin Yaşar, Sadako by Eleanor Coerr, and This Is Findel by Andrew Clements. While the values of "diligence" and "benevolence" were dominant in Grandpa's Grocery and "friendship" was prominent in This Is Findel, it was observed that values were treated more equally in Sadako. However, the values of "freedom" and "patriotism" were not included at all in these three works. The findings indicate that while there was diversity in teachers' book recommendations, there is a need for a curated list of recommended readings that comprehensively cover all the values outlined in TYMM-2024. The results demonstrate that children's literature serves as an effective tool in values education; however, the distribution of values in the analyzed works remains unbalanced. Furthermore, the findings highlight that, due to this imbalance, there is a need to enhance teacher guidance in selecting curriculum-aligned works and ensuring their effective integration into educational practices.

Keywords

Values Education

Turkish Education

Secondary School Turkish Curriculum

Children's Literature

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Değerler Açısından Önerilen Çocuk Edebiyatı Kitapları

Özet

Bu çalışma, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden hareketle Türkçe öğretmenlerinin 5. sınıf öğrencileri için önerdiği çocuk edebiyatı eserlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın verileri, Zonguldak'ta görev yapan kırk iki öğretmenden toplanmıştır. Öğretmenlerin en çok önerdiği eserler belirlenmiş ve bu eserlerden üçü detaylı olarak incelenmiştir. Veriler, görüşme formları ve doküman analizi yöntemleriyle elde edilmiştir. Araştırmanın öne çıkan bulgularına göre en çok önerilen eserler arasında Şermin Yaşar'ın "Dedemin Bakkalı", Eleanor Coerr'in "Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu" ve Andrew Clements'in "Bunun Adı Findel" adlı kitapları yer almaktadır. "Dedemin Bakkalı" eserinde "çalışkanlık" ve "yardımseverlik", "Bunun Adı Findel'de "dostluk" değeri baskınken "Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu"nda değerlerin eşit şekilde işlendiği görülmüştür ancak bu üç eserde de "özgürlük" ve "vatanseverlik" değerlerine hiç yer verilmemiştir. Ayrıca öğretmenlerin kitap önerilerinde çeşitlilik olduğu ancak TYMM-2024'teki değerlerin tümünü kapsayacak bir öneri listesine veya okuma materyallerine gereksinim duyulduğu anlaşılmıştır. Sonuçlar, çocuk edebiyatının değerler eğitiminde etkili bir araç olduğunu ortaya koymakta ancak incelenen eserlerdeki değer dağılımının dengesizliği nedeniyle öğretim programına uygun eserlerin seçimi ve bu eserlerin eğitimde etkin kullanımına yönelik öğretmen rehberliğinin geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Değerler Eğitimi

Türkçe Eğitimi

Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı

Çocuk Edebiyatı

Article Info Makale Bilgisi

Received / Geliş Tarihi

30.12.2024

Reviewed / Kabul Tarihi

10.03.2025

Published / Yayın Tarihi

30.03.2025

Doi Number / Doi Numarası

10.29228/ijlet.1609900

Reference Kaynakça

Karagöl, E., & Aydoğan, Ş. (2025). Türkiye yüzyılı maarif modeli ortaokul Türkçe dersi öğretim programındaki değerler açısından önerilen çocuk edebiyatı kitapları. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 13(1), 73-93.

¹ Doç. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, efecankaragol@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0331-8009

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi sevnanozturk@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-4605-1025

Giriş

Eğitim sistemleri, bireylerin yalnızca akademik becerilerini değil aynı zamanda toplumsal, ahlaki ve bireysel gelişimlerini de desteklemelidir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde benimsenen Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi, öğrencilerin eğitim yoluyla karakter inşasını merkeze alarak onların ahlaki pusulalarını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede adalet, sorumluluk ve saygı temel çatı değerler olarak belirlenmiş, bu değerler bireylerin hem kendileriyle hem de toplumla sağlıklı ilişkiler kurmaları için bir rehber olarak sunulmuştur. Bilginin bireye sorumluluk yüklediği anlayışından hareketle öğretim programları öğrencilerin bilgiyi eyleme dönüştürerek erdemli bireyler olarak toplumda aktif roller üstlenmelerini hedeflemektedir. Böylece eğitim, yalnızca akademik bir süreç olmaktan çıkarak bireyin etik ve sosyal yönlerini geliştiren çok boyutlu bir yapı hâline gelmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bireyleri bilgiyle donatmanın ötesinde, onları değer temelli bir yaşam sürmeye teşvik eden bütüncül bir eğitim anlayışını benimsemektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı (2024) (TYMM-2024), öğrencilerin akademik gelişimlerinin yanı sıra değerler eğitimine de öncelik vermekte, bireylerin toplumsal hayata uyum sağlamalarında ve karakter oluşumlarında bu değerlerin kritik bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Çocukların erken yaşlarda evrensel ve millî değerlerle tanışmaları, yalnızca bireysel gelişimleri için değil aynı zamanda toplumsal dayanışma ve sorumluluk bilincinin oluşması açısından da hayati öneme sahiptir. Belirtilen gerekçeyle Türkçe öğretmenlerinin öğrencilere önerdiği çocuk edebiyatı kitapları hem dil becerilerinin geliştirilmesi hem de değerlerin kazandırılması açısından önemli bir araçtır. Bu bağlamda öğretmenler tarafından önerilen kitaplarda yer alan değerlerin neler olduğunun ve bu değerlerin dağılımının belirlenmesi, TYMM-2024'ün temelini oluşturan Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'nin ne ölçüde desteklendiğini ortaya koyması açısından akademik bir gereklilik taşımaktadır.

Öğretim programı ve duyuşsal öğrenme kavramlarının yan yana gelmesi, akla değerler eğitimi alanını getirmektedir. Günümüz eğitim sisteminde değerler eğitimi her geçen gün daha fazla önem kazanmakta ve bu alanda yapılan akademik çalışmalar her geçen gün artmaktadır (Önal vd., 2023). Bu bakış açısını desteklemek adına 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan değerlerin sayısı ve kapsamıyla TYMM'deki (2024) değerlerin kapsam ve içerik bakımından karşılaştırılması oldukça anlamlı olacaktır. Bu karşılaştırma programlar arasında değerler eğitimi açısından gerçekleşen değişim ve dönüşümü daha somut bir şekilde ortaya koyacaktır.

“Değerler eğitimi” söz grubunun vurgu noktası olan “değer”, Türkçe Sözlükte (TDK), birbirinden çok da uzak olmayan birden çok boyutta tanımlanmaktadır. İlk anlamı, “bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık; fehamet, kadir, kıymet” olarak açıklanmıştır. Değerler, bireylerin davranışlarını çeşitli boyutlarda yönlendiren temel ölçütlerdir. Sosyal bilimler literatüründe ilk kez Znaniecki tarafından ele alınan “değer” kavramı “değerli olmak” ya da “güçlü olmak” anlamlarına gelen (Bilgin, 1995) Latince “valere” kelimesinden türetilmiştir. Şen'in (2007) ifade ettiği üzere değerler, bir toplumun kültürü içinde yerleşmiş standartlardır. Toplum üyeleri genellikle bu standartlara uygun hareket ederler ancak bu standartlara bağlı kalma durumu kesin çizgilerle belirlenmiş bir zorunluluk değildir.

Değerler eğitimi, bireylerin ahlaki, dürüst ve sağlam bir karaktere sahip olmalarını sağlamayı amaçlar. Çocuklara değerlerin kazandırılması sürecinde aile ilk sırada gelir ancak okul, çevre, medya ve sosyal medya gibi etkenler de bu süreçte önemli bir rol oynar. Güven'in (2014) ifade ettiği gibi, bir toplumun sahip olduğu değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında en büyük sorumluluk eğitim kurumlarına düşer. İyi bir insan olmak ve güçlü bir karaktere sahip bireyler yetiştirmek hem ailelerin

hem okulların hem de toplumun en temel hedeflerinden biridir. Çünkü güçlü bir karakter yalnızca bireylerin kendilerine değil toplumun huzuruna ve mutluluğuna da katkı sağlar. Bu hedefe ulaşmanın yolu, toplumsal değerlerin etkili bir şekilde gelecek nesillere aktarılmasından geçer (Karatay, 2011). Ayrıca değerler eğitiminin örtük program kapsamında yer aldığı ifade edilmektedir. Öğrenciler, kazandırılmak istenen değerleri açıkça tanımlamasalar da bunları okul ortamında öğrenme sürecinin doğal bir parçası olarak görmektedirler. Bu doğrultuda örtük programı uygulayan öğretmenlerin süreci titizlikle planlamaları ve hayata geçirmeleri önemli görülmektedir (Kurtdeğid Fidan, 2013).

Değerlerin sınıflandırılmasıyla ilgili literatürde araştırmacıların farklı yaklaşımlar ortaya koyduğu görülmektedir (Gülden, 2014). Bu sınıflandırma biçimlerine, MEB'in yayımladığı öğretim programlarında da rastlanmakta olup özellikle TYMM-2024, daha önceki Türkçe öğretimi programlarına göre değerlerin detaylandırılmasında farklılık göstermektedir. Değerlerin detaylandırılmasındaki bu farklılık TYMM-2024'ün kapsamlı bir yaklaşım benimsediğini ortaya koymaktadır.

TYMM-2024, öğrencilere dil becerilerini kazandırmanın yanı sıra toplumsal ve evrensel değerleri aşılamaı da hedefleyen bir yapı üzerine inşa edilmiştir. Program, dil eğitimi ile değerler eğitimi entegre bir çerçevede sunarak öğrencilerin yalnızca dil becerilerini geliştirmelerini değil aynı zamanda değerler eğitimine daha kapsamlı ve güçlü bir vurgu yaparak ahlaki ve sosyal gelişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu programda toplam yirmi değer yer almakta ve bu değerler dil becerilerini geliştiren etkinliklerle bütünlüklük bir şekilde sunulmaktadır. Değerler, çeşitli öğrenme etkinlikleri içerisine yerleştirilmiş olup bu yapı öğrencilerin değerleri yalnızca teorik olarak öğrenmelerinin yanı sıra günlük yaşamlarında uygulamalarına olanak tanıyan bir yaklaşımı benimsemektedir. Değerler Tablo 1'de gösterilmiştir:

Tablo 1. TYMM-2024'te yer alan değerler ve bu değerlerin alt başlıkları

Kod	TYMM-2024'te Yer Alan Değerler
D1	Adalet
D2	Aile Bütünlüğü
D3.	Çalışkanlık
D4.	Dostluk
D5.	Duyarlılık
D6.	Dürüstlük
D7.	Estetik
D8.	Mahremiyet
D9.	Merhamet
D10.	Mütevazılık
D11.	Özgürlük
D12.	Sabır
D13.	Sağlıklı Yaşam
D14.	Saygı
D15.	Sevgi
D16.	Sorumluluk
D17.	Tasarruf
D18.	Temizlik
D19.	Vatanseverlik
D20.	Yardımseverlik

TYMM-2024'te yer alan değerler; bireylerin, toplumun ve insanlığın bir arada uyum içinde yaşayabilmesi için önemli olan evrensel ve toplumsal nitelikleri kapsamaktadır. Adalet, aile bütünlüğü,

çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik ve yardımseverlik gibi temel ilkelerden oluşan bu değerler, bireylerin hem kişisel gelişimlerini hem de toplum içindeki rollerini olumlu yönde şekillendirmeyi hedefleyen bütüncül bir yaklaşıma işaret etmektedir. Özellikle Türkçe gibi edebî eserlerle desteklenen dersler, bu değerlerin çocuk edebiyatı üzerinden somut olaylar ve karakterler yoluyla öğrencilere aktarılmasına güçlü bir zemin sunar. Değerlerin erken yaşlarda kazandırılması, öğrencilerin bireysel yaşamlarında sağlıklı ve dengeli kararlar almasını sağlarken, toplumsal hayatta duyarlı, sorumluluk sahibi ve aktif bireyler olmalarına da olanak tanır. Bu nedenle öğretmenlerin önerdiği kitaplarda yer alan değerlerin dikkatle belirlenmesi ve eğitime katkılarının ortaya konulması, eğitimin niteliğini artırmada önemli bir gerekliliktir. TYMM-2024 kapsamında değerler, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi bağlamında ders kitapları aracılığıyla öğrencilere aktarılmaya çalışılmakla birlikte çocuk edebiyatı eserleri somut olaylar ve karakterler aracılığıyla bu değerlerin içselleştirilmesine katkı sağlayan önemli pedagojik araçlar olarak öne çıkmaktadır. Çocuk edebiyatı, öğrencilerin bireysel gelişimlerini desteklerken aynı zamanda toplumsal hayatta sorumluluk sahibi bireyler olmalarına katkıda bulunur. Bu süreçte öğretim programları ve ders kitapları önemli bir çerçeve sunsa da sürecin en kritik uygulayıcıları olan Türkçe öğretmenleri belirleyici bir rol oynamaktadır. Öğretmenler, öğrencilerin gelişim düzeylerini, ilgi alanlarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak uygun çocuk edebiyatı metinlerini seçmek ve bu metinler üzerinden değerleri aktarmakla sürecin başarısını şekillendirmektedir.

Programda "Metin Seçimine İlişkin Esaslar" (TYMM-2024) başlığı altında metinlerin taşınması gereken özellikler vurgulanmış olsa da öğretmenler tarafından önerilen kitapların programdaki değerlere ne ölçüde uygun olduğu henüz net bir şekilde ortaya konmamıştır. Bu durum genel çerçevede çocuk edebiyatı eserlerinin değer aktarımı işlevinin araştırılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu çalışma, ortaokul Türkçe öğretmenlerinin değerler açısından önerdiği çocuk edebiyatı eserlerini inceleyerek değer eğitimi sürecine katkı sunacak nitelikli kaynakların belirlenmesini amaçlamaktadır. Araştırma, değerler eğitiminin somut verilerle desteklenmesine olanak sağlayarak eğitim programlarının zenginleştirilmesine ve öğretim süreçlerinin daha etkili hâle getirilmesine katkıda bulunacaktır.

Değer, değerler eğitimi ve Türkçe eğitiminin kesişimini ele alan çok sayıda araştırmanın literatürde mevcut olduğu bilinmektedir (Han, 2024). Bu çalışmada bir sınırlamaya gidilerek 2019 ve sonrasında yayımlanan çalışmalar arasından "değer" konusunu ele alan araştırmalara ulaşılmıştır. Bu çalışmalar; program ve Türkçe ders kitaplarını değerler bakımından inceleyen araştırmalar (Coşkun ve Derse, 2021; Çetin, 2022; Çifci ve Çiftçi, 2024; Küçükkoğlu vd., 2020; Meydan, 2021; Sallabaş ve Dağ, 2020; Tarakcı ve Kalenderoğlu, 2022) ve edebî eserleri değerler bakımından değerlendiren çalışmalar (Aktaş ve Yalçın, 2024; Geçgel ve Sünter, 2024; Geniş, 2023; Gülden ve Çetinkaya, 2023; Karakaş, 2024; Mazı, 2024; Ortaköylü ve Durukan, 2023; Şimşek ve Sel, 2024; Yılmaz ve Demirel, 2024) olarak sınıflandırılabilir. Söz konusu literatürün içinde TYMM-2024'teki değerleri çerçeve alarak 5. sınıf öğrencilerine Türkçe dersi kapsamında önerilen eserleri inceleyen bir yayın bulunmamaktadır. Bu eksiklik çocuk edebiyatı eserlerinin değer aktarımındaki işlevselliğinin incelenmesini ve somut verilere dayalı bir değerlendirme yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin öğrencilerine serbest okuma yapmaları için önerdiği kitapların TYMM-2024'te yer alan değerlerden hangilerine karşılık geldiğini belirlemektir. Belirlenen amaca ilişkin ayrıntılı yanıtlar almak için aşağıdaki alt problemler belirlenmiştir:

1. Türkçe öğretmenlerinin 5. sınıf Türkçe dersi kapsamında öğrencilere önerdiği çocuk edebiyatı eserleri nelerdir?

2. Çocuk edebiyatı eserlerinde işlenen değerlerin dağılımı ve sıklığı nasıldır?

Araştırma, yalnızca 5. sınıf düzeyiyle sınırlandırılmıştır. 6, 7 ve 8. sınıfların dâhil edilmesi, makalenin hacmini gereğinden fazla artıracığı için bu sınıflar kapsam dışı bırakılmıştır. Bu çalışma TYMM-2024'te vurgulanan değerlerin çocuk edebiyatı eserleri aracılığıyla öğrencilere kazandırılma durumunu belirleyerek literatüre katkı sağlayabilir. Türkçe öğretmenlerinin önerdiği eserlerdeki değerlerin programla örtüşme durumunun belirlenmesi değerler eğitimi sürecinde çocuk edebiyatının daha etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik önemli ipuçları sunabilir.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu ve inceleme nesnesi, veri toplama araçları ile araştırma verilerinin analizine yer verilmektedir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, Türkçe öğretmenlerinin 5. sınıf öğrencilerine önerdikleri çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan değerlerin TYMM-2024'te vurgulanan değerlerle örtüşme durumunu incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek tasarlanmıştır. Nitel araştırma, bireylerin deneyimlerini, algılarını, davranışlarını ve inançlarını derinlemesine anlamayı hedefleyen, bağlam odaklı ve insan merkezli bir yöntemdir (Given, 2021). Çalışma, öğretim programında belirtilen değerlerin çocuk edebiyatı aracılığıyla öğrencilere kazandırılma durumuna ışık tutmayı hedeflediğinden durum çalışması deseni tercih edilmiştir.

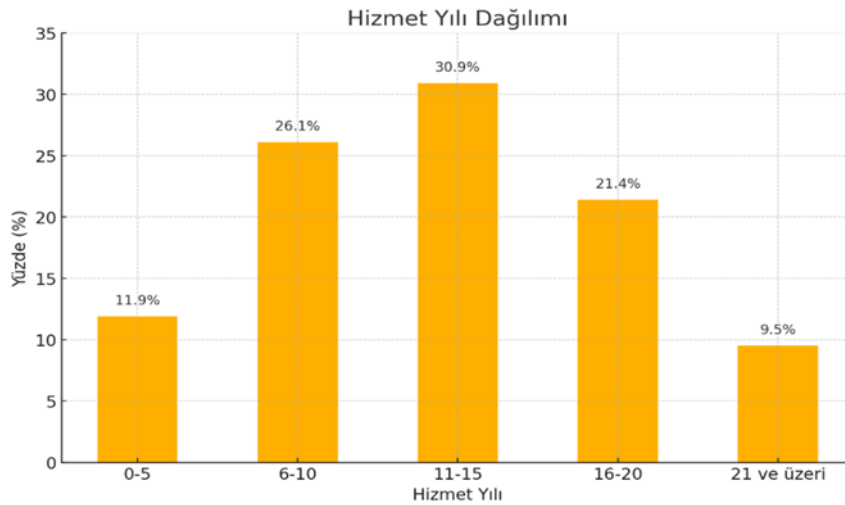
Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Zonguldak ilinde görev yapan 42 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcıların; cinsiyet, yaş, hizmet yılı, bulunduğu il ve eğitim düzeyi gibi özelliklerine ilişkin bilgiler aşağıda bulunan tablolarla gösterilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	28	66.6
Erkek	14	33.3
Toplam	42	100

Görüşme formunu 28'i kadın 14'ü erkek olmak üzere 42 Türkçe öğretmeni doldurmuştur.

Şekil 1. Katılımcıların hizmet yılı

Katılımcıların altısının hizmet süresi 10 yılın altında iken diğer katılımcıların tamamının hizmet süresi 10 yıl ve üzerindedir. Bu durum çalışma grubunun deneyim düzeyinde çeşitlilik sağladığını göstermektedir. Daha az deneyime sahip katılımcılar yeni bakış açıları sunarken uzun yıllar hizmet veren katılımcılar birikmiş bilgi ve deneyimlerini ortaya koymaktadır. Böylece araştırma bulgularının farklı hizmet sürelerine dayalı deneyimlerle zenginleşmesi sağlanmıştır.

Tablo 3. Katılımcıların mezun olduğu üniversitelere göre dağılımları

Üniversite	f
Balıkesir Üniversitesi	7
Sakarya Üniversitesi	6
Erzincan Üniversitesi	5
Gazi Üniversitesi	4
Süleyman Demirel Üniversitesi	3
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	3
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3
Marmara Üniversitesi	2
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	1
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	1
Doğu Akdeniz Üniversitesi	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	1
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	1
İnönü Üniversitesi	1
Hatay Mustafa Kemal Atatürk Üniversitesi	1
Uşak Üniversitesi	1

Katılımcıların mezun oldukları üniversitelere ilişkin bilgilere Tablo 3'te yer verilmiştir. Katılımcıların Türkiye'nin farklı bölgelerinde yer alan 17 farklı üniversiteden mezun oldukları tespit edilmiştir. Bu durum çalışma grubunun eğitim geçmişinde coğrafi ve kurumsal çeşitliliği yansıtmaktadır. Söz konusu çeşitlilik katılımcıların farklı akademik yaklaşımlar ve eğitim sistemleriyle kazandıkları bilgi ve deneyimlerin araştırma bulgularına katkı sağlamasını mümkün kılmaktadır.

İnceleme Nesnesi

Kitap Bilgileri	Kitap Görseli
Yazar: Şermin Yaşar Yayıncı: Taze Kitap Baskı Yılı: 2017	
Yazar: Andrew Clements Çevirmen: Fatih Erdoğan Yayıncı: Mavi Bulut Yayıncılık Baskı Yılı: 2014	
Yazar: Eleanor Coerr Çevirmen: Esra Özdoğan Yayıncı: Can Çocuk Yayınları Baskı Yılı: 2009	

Şekil 2. İnceleme nesnesi

Şekil 2, çocuk edebiyatına ait üç eserin bilgilerini ve görsellerini içermektedir. İlk eser Şermin Yaşar tarafından yazılan Dedemin Bakkalı adlı kitaptır. Taze Kitap tarafından yayımlanmış ve 2017

yılında basılmıştır. İkinci eser ise Andrew Clements'in kaleme aldığı Bunun Adı Findel isimli kitaptır. Fatih Erdoğan'ın çevirisini üstlendiği bu kitap 2014 yılında Mavi Bulut Yayıncılık tarafından yayımlanmıştır. Üçüncü ve son kitap ise Eleanor Coerr'in yazdığı Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu adlı eserdir. Esra Özdoğan tarafından Türkçeye çevrilmiş ve 2009 yılında Can Çocuk Yayınları tarafından yayımlanmıştır. Bu eserler, çocuk edebiyatının farklı temalarını işleyerek araştırma için farklı değerler havuzu sunmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Nitel bulgular, mülakat, gözlem ve doküman analizi gibi üç temel veri toplama yöntemiyle elde edilir (Patton, 2014). Çalışmanın birinci alt problemine ilişkin veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme, en az iki kişi arasında gerçekleştirilen ve sözlü olarak sürdürülen bir iletişim sürecidir. Araştırmalarda ise, belirli sorular çerçevesinde ilgili kişilerden veri toplamak amacıyla kullanılır. Bu yöntem, araştırma konusu veya belirli bir soruya ilişkin derinlemesine bilgi elde etmek için etkili bir araçtır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008). Görüşme formunun hazırlanmasında çalışmanın amacı ve alt problemleri esas alınarak oluşturulan soru havuzu Türkçe eğitimi ve çocuk edebiyatı alanındaki üç uzmana yönlendirilerek uzman görüşü alınmıştır. Çalışmanın ikinci alt problemine ilişkin veriler için doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, çalışmada kullanılacak dokümanların elde edilip belirli bir sistem içerisinde inceleme işlemidir (Karasar, 2008; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu iki veri toplama yöntemi bir arada kullanılarak hem katılımcıların bireysel görüşlerine dayalı nitel verilerden hem de yazılı belgelerden elde edilen sağlam kanıtlardan yararlanılarak araştırmanın kapsamlı bir analiz sunması amaçlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın birinci alt problemi için sıklık analizi yapılmıştır. İkinci alt problem için de içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizinde belirli bir sistematik çerçevede ilerlemek amacıyla, 5. sınıflar için Türkçe öğretmenlerinin en çok önerdiği üç eser, TYMM-2024'teki değerler kuramsal çerçeve olarak temel alınmıştır. Bu doğrultuda, tümdengelimsel içerik analizi uygulanmıştır. Tümdengelimsel içerik analizi, tümevarımsal içerik analizinin aksine verilerin mevcut çerçevelere göre analizine dayanır (Patton, 2014: 453). Tümdengelimsel içerik analizi, mevcut bir teori veya kavramsal çerçeveye dayalı olarak verilerin analiz edildiği bir yöntemdir. Bu yaklaşımda önceden belirlenen kategoriler doğrultusunda veriler sınıflandırılır ve yorumlanır. Amaç teorik yapıların verilerle uyumunu incelemek ve bu çerçevede anlamlı sonuçlara ulaşmaktır. Verilerin sıklık ve yüzdeleri elle hesaplanmıştır. Büyüköztürk vd.nin (2008) belirttiği gibi "Sayısallaştırma/sayma içerik analizinin önemli özelliklerinden biridir. Uygun kategoride yer alan her birim her seferinde sayılır. Kodlama sürecinin en son ürünü sayılar olmalıdır. Belli kelimelerin, ifadelerin, sembollerin, resimlerin kısacası açık olarak kodlanabilecek birimlerin sıklığının belirlenmesinde sayılar kullanılır."

Ayrıca araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak için birtakım önlemler alınmıştır. Geçerlik açısından veri toplama araçlarının hazırlanmasında dikkatli bir süreç yürütülmüştür. Görüşme formu oluşturulurken alanında uzman kişilerin görüşleri alınmış ve bu geri bildirimlere göre gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Elde edilen bulguların ilgili literatürle karşılaştırılması sonuçların doğruluğunu ve geçerliliğini pekiştirmek adına önemli bir adım olmuştur. Güvenirliği sağlamak için verilerin analizi aşamasında özenli bir süreç izlenmiştir. Kodlama işlemleri iki bağımsız araştırmacı tarafından kontrol edilmiş ve bu süreçte ortaya çıkabilecek farklılıkların giderilmesi için kodlar üzerinde uzlaşmıştır. Katılımcıların seçiminden verilerin toplanmasına ve analizine kadar her adım açık ve şeffaf bir şekilde açıklanmıştır.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan alınan 02.01.2025 tarihli ve 542197 belge sayılı etik kurul izni doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde çalışma grubunu oluşturan katılımcıların 5. sınıf öğrencilerine önerdikleri kitaplar ile bu kitaplardaki değerlere ilişkin bulgular sunulmaktadır. Bu kapsamda önerilen eserlerin değerler eğitimi bağlamındaki katkıları analiz edilmiştir.

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 4. Sınıf öğrencilerine önerilen kitaplar

Eserin Adı	Yazarı	f
Dedemin Bakkalı	Şermin Yaşar	8
Bunun Adı Findel	Andrew Clements	6
Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu	Eleanor Coerr	5
Yaşasın Ç Harfi Kardeşliği	Behiç Ak	4
Arkadaşıma Veda	Salih Bozoklu	4
Küçük Kara Balık	Samet Behrengi	4
Sakız Sardunya	Elif Şafak	4
Vanilya Kokulu Mektuplar	Sevim Ak	4
Cingo	Şermin Yaşar	3
Domates Saçlı Kız	Sevin Ak	3
Göl Çocukları	İbrahim Örs	3
Hachiko	Leslea Newman	3
İçimdeki Müzik	Sharon M.Draper	3
Masal Masal İçinde	Ahmet Ümit	3
Sol Ayağım	Christy Brown	3
Yürek Dede ile Padişah	Cahit Zarıfıoğlu	3
Charlie'nin Çikolata Fabrikası	Ronald Dahl	2
Çocuk Kalbi	Edmondo De Amicis	2
Denizler Altında Yirmi Bin Fersah	Jules Verne	2
Haritada Kaybolmak	Vladimir Tumanov	2
Kraliçeyi Kurtarmak	Vilademir Tunamnov	2
Kum Saati	Fatih Tuncay	2
Küçük Prens	Antoine De Saint	2
Matilda	Roald Dahl	2
Postayla Gelen Deniz Kabuğu	Behiç Ak	2
Uçan Sınıf	Erich Kastner	2
Yankılı Kayalar	Ahmet Yılmaz Boyunağa	2
Zaman Bisikleti	Bilgin Adalı	2

Yukarıdaki tabloda Türkçe öğretmenleri tarafından en az iki kez önerilen eserlere yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde önerilen eserlerin çeşitliliği dikkat çekmektedir. Öğretmenler tarafından en çok önerilen eserler arasında "Dedemin Bakkalı" (f=8), "Bunun Adı Findel" (f=6) ve "Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu" (f=5) yer almaktadır.

Tablodaki veriler, farklı yazarların ve türlerin geniş bir yelpazede temsil edildiğini ortaya koymaktadır. Şermin Yaşar, Behiç Ak ve Sevim Ak gibi çağdaş Türk edebiyatının önemli isimlerinin yanı sıra Roald Dahl ve Jules Verne gibi dünya edebiyatı yazarlarının eserlerinin de önerilmesi, öğretmenlerin yerel ve evrensel değerlere aynı anda önem verdiğini göstermektedir.

Önerilen eserler, klasik ve modern edebiyat arasında bir denge sunmaktadır. Antoine de Saint-Exupéry'nin "Küçük Prens" ve Jules Verne'in "Denizler Altında Yirmi Bin Fersah" gibi klasik eserleri,

evrensel değerlerin aktarımı açısından önemli bir rol oynarken; Sharon M. Draper'ın "İçimdeki Müzik" ve Elif Şafak'ın "Sakız Sardunya" gibi çağdaş eserler, güncel temaları ele alarak çocuklara bugünün dünyasına ilişkin farkındalık kazandırmaktadır.

Sıklık değerleri incelendiğinde en çok önerilen üç eser dışında kalan kitapların dört veya daha az öneri aldığı görülmektedir. Bu durum, belirli eserlerin daha fazla öne çıktığını ancak öğretmenlerin farklı eserler konusunda da çeşitli tercihler yaptığını göstermektedir. Ayrıca bazı eserlerin sadece bir kez önerilmiş olması (f=1), öğretmenlerin öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarına uygun seçimler yapmış olabileceğini düşündürmektedir.

Genel olarak öğretmenlerin önerdiği eserlerdeki çeşitlilik, çocuk edebiyatının değerler eğitimi açısından çok yönlü bir kaynak olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Bununla birlikte önerilerin belirli yazarlar ve eserler üzerinde yoğunlaşması, eğitimde çocuk edebiyatı seçiminde daha kapsamlı bir rehberliğe ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Eğitim politikalarının ve programlarının çocuk edebiyatı eserlerinin çeşitliliğini teşvik edecek şekilde düzenlenmesi değerler eğitiminin etkinliğini artırabilir.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 5. "Dedemin Bakkalı" adlı eserde geçen değerler

Değerler	f
D1. Adalet	3
D2. Aile Bütünlüğü	-
D3. Çalışkanlık	9
D4. Dostluk	1
D5. Duyarlılık	2
D6. Dürüstlük	2
D7. Estetik	-
D8. Mahremiyet	3
D9. Merhamet	4
D10. Mütevazılık	-
D11. Özgürlük	-
D12. Sabır	1
D13. Sağlıklı Yaşam	2
D14. Saygı	4
D15. Sevgi	1
D16. Sorumluluk	4
D17. Tasarruf	2
D18. Temizlik	1
D19. Vatanseverlik	-
D20. Yardımseverlik	7
Toplam	46

Tablo 5'te yer alan verilere göre "Dedemin Bakkalı" adlı eserde geçen 15 farklı değer toplamda 46 kez tekrarlanmaktadır. TYMM'deki (2024) değerlerden aile bütünlüğü, estetik, mütevazılık, özgürlük ve vatanseverlik değerler eserde görülmemiştir. Eserde baskın değer olarak "çalışkanlık" ve "yardımseverlik" öne çıkmaktadır. Tablodaki değerlere eserde geçtiği biçimde örnekler aşağıda sunulmuştur:

Adalet

Bazen bakkalda ellerin çok kirlenince, şampuanların kapağını açıp azıcık elime damlatıyor ve gidip çeşmede ellerimi yıkıyordum. Şimdi düşünüyorum da bir başkasına ait bir şampuandan azıcık almak çok iyi bir davranış değilmiş. Ama her seferinde başa bir şampuanı açıyor, böylece her şampuanın azar azar azalmasını sağlıyordum. Haksızlık yaparken bile adaletli davranıyordum. Tabii bu beni affettirmez. Neyse çok uzatmayayım, sonuçta herkes hata yapabilir.(s.45)

Çalışkanlık

“Ben başka bir şehirde yaşıyorum artık. Deftere yazdığım son maddeyi uyguladım. Okudum. Çok çalıştım. Okul birincisi olmadım ama üniversiteye gittim. Yazar oldum. Ağızları açık kaldı.” (s.200)

Dostluk

Düşünsene bütün bir köyün çocuklarının o çikolatayı yeme kaderi senin ellerinde. Ben hayır desem onu yeme ihtimalleri yok. Arkadaşlarıma kıyamadığım için hiçbir çikolatayı geri çevirmedi. Hepsine “çok güzelmiş, alalım!” dedim.(s.149)

Duyarlılık

Vehbi amca köpeklerine ekmek attı beni dinlerken. Bende onun anne babasına dua ettim. Bana hep “Terbiyesiz!” diyorlardı ama mezarlara dua okunacağını biliyordum.”(s.147)

Dürüstlük

Aslında biz çocuklar gayet dürüst insanlarız. Yaptıklarımızı gizlemeye, gizli işler çevirmeye bizi kendileri sevk ediyorlar. Sonunda bizi de kendilerine benzetecekler. (s. 28)

Mahremiyet

Bazen parası olmayan insanlar gelip dedemden borç para istiyorlar. Dedem “Durumlarının olmadığını kimseye söyleme!” diyor. Söylemiyorum, hem zaten banane. (s.99)

Merhamet

“Ben sizin gibi vicdansız mıyım? İşiniz gücünüz yemek. Afrika’daki çocuklar aç. Sizin yemediğiniz o peksimetin bir yudumu için neler vermezler be, neler vermezler! Onlar açken benim boğazımdan geçmiyor. Azıcık insanlık öğrenin ya, azıcık insanlık öğrenin.” deyip bakkala girdim.”(s.125)

Sabır

“Yetişkinlerin çocuklara yaptıkları haksızlıkları, hataları görebilirsin. Yine de yüzlerine vurma. İnanmazlar. Çocuksun, görmezden gel. Bırak kendilerini dünyanın en zeki insanları sayınsınlar.”(s.21)

Sağlıklı Yaşam

“Yöresel ürün tabii. Kurabiyeler bak. Senin bisküvilerine on basar. Yıllardır zehirledik milleti... Çocukların dişleri çürüdü. Cips mi yenir? Cips sattık biz yaaa, cips sattık! Nasıl yapıldı belli olmayan şeyler sattık!” diye diye atarlı kadının bütün atarlarını dedeme saldım.”(s.86)

Saygı

“Haydaaa, ne kahvesi, çabuk işinin başına gel!” demek istedim ama dedelere böyle şeyler söyleyemiyorsun.”(s.36)

Sevgi

“Halanım kurabiyeleri kaldı bir tek elimde. Onları geri götürmeye kıyamadım. Geri götürürsem Allah sevdiğine kavuşturursun bölümüne takılacak ve kavuşamayacağını düşünüp üzülecekti. Kıyamadım. Bilmesin kurabiyelerin başına geleni.”(s.87)

Sorumluluk

“Bir köy bakkalında her şey, ihtiyaç duyabileceğin her şey olmak zorundadır. Ne kadar çok şey bulundurur ve ne kadar az müşteri geri çevirirsen o kadar iyi hizmet vermiş olursun. O yüzden ihtiyaçlarını belirlemen ve tedarik etmen gerekir.” (s. 29)

Tasarruf

“Birincisi köyde paspas bulman zor olabilir. İkincisi, her gün bir de paspas temizleme işin çıkar. Üçüncüsü, bakkalda her gün en az üç tane yeni kutu açılır ve bu kutuların mutlaka değerlendirilmesi gerekir. O koliler arka bahçede duvara asılmış bir çuvalın içinde birikir ve işte böyle paspas kullanılır.”(s. 19)

Temizlik

“Kaşlarını çatıp baştan aşağı süzdü beni. Çok dikkat ederlerdi kılık kıyafet işine. Baştan konuşmuştuk. “Temiz giyineceksin” demişti. “Tamam” demiştim.”(s.64)

Yardıms severlik

Evladım herkesin evi bunlarda dolu, satılır mı bunlar burada? Lazım olursa hediye edilir. Köy yeri burası. Komşuluk bunun için var. “Tarhanam bitti.” dersin çıkartıp verirler.”(s.86)

Tablo 6. “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu” adlı eserde geçen değerler

Değerler	f
D1. Adalet	-
D2. Aile Bütünlüğü	-
D3. Çalışkanlık	1
D4. Dostluk	1
D5. Duyarlılık	1
D6. Dürüstlük	1
D7. Estetik	1
D8. Mahremiyet	1
D9. Merhamet	1
D10. Mütevazılık	1
D11. Özgürlük	-
D12. Sabır	1
D13. Sağlıklı Yaşam	1
D14. Saygı	1
D15. Sevgi	1
D16. Sorumluluk	1
D17. Tasarruf	1
D18. Temizlik	1
D19. Vatanseverlik	-
D20. Yardıms severlik	1
Toplam	16

Tablo 6’deki verilere göre “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu” adlı eserde 16 farklı değer yer almaktadır. Eserdeki değerlerin sıklıkları eşittir (f=1). Bu nedenle eserde baskın olan herhangi bir değer yoktur. Ayrıca “adalet”, “aile bütünlüğü”, “özgürlük” ve “vatanseverlik” değerlerine hiçbir biçimde yer verilmemiştir. Tablodaki değerlere eserde geçtiği biçimde örnekler aşağıda sunulmuştur:

Çalışkanlık

O günden sonra Sadako’nun düşündüğü tek şey yedek koşucu olmasıydı. Okulda her gün egzersiz yaptı ve çoğu zaman da okuldan eve koşarak geldi. (s.26)

Dostluk

Aile yola çıktığında hava daha da ısınmış, toz bulutu, kalabalık ve hareketli caddenin üstünü kaplamıştı. Sadako önden giderek en iyi arkadaşı Şizuko’nun evine doğru koştu. İkisi anaokulundan beri arkadaşlıklar. Sadako, Şizuko ile her zaman dost kalacaklarından emindi.(s.17)

Duyarlılık

Annesi o arada pilav ve çorbanın yanında ikram edeceği turp turşusunu dilimlemekle meşguldü. Sadako'ya sert sert bakarak, "On bir yaşındasın ve bugünün anlamını daha iyi bilmen gerekir," diye azarladı onu. "Buna karnaval dememelisin. Her yıl ağustos ayının altısında şehrimize atılan atom bombası nedeniyle ölenleri hatırlıyor ve anıyoruz. Bu bir anma günü."(s.10-11)

Dürüstlük

"Ama ben Oba'ya saygı gösteriyorum baba," diye karşılık verdi Sadako. "Her sabah onun için dua ediyorum. O nedenle bugün çok mutluyum."(s.11)

Estetik

Arkadaşları Sadako'nun ve atom bombasının yol açtığı hastalıklar yüzünden ölen bütün çocukların anısına bir anıt yapılmasını hayal etmeye başladılar. Ülkenin her yerinden gençler bu proje için para topladılar. Sonunda hayalleri gerçek oldu ve anıt, 1958'de Hiroşima'daki Barış Parkı'nda yapılan törenle açıldı. Anıtta Sadako, cennetteki granit dağın tepesinde duruyordu ve uzattığı elleriyle altın sarısı turnasını tutuyordu.(s.77)

Mahremiyet

Baş dönmelerinin önemli olmadığına inandırmaya çalışıyordu kendini; geçiciydiler nasıl olsa. Ama geçmedikleri gibi daha da kötüleştiler. Sadako dehşete düşmüştü, yine de sırrını sakladı. Hatta en iyi arkadaşı Şizuko'ya bile söylemedi.(s.30-31)

Merhamet

Sadako, birkaç dakika sonra muayene odasında idi. Hemşire göğüs röntgenini çekti ve kan örneğini aldı. Doktor Numata, Sadako'nun sırtına hafifçe dokunarak ona birkaç soru sordu. Sadako'yu muayene etmek için üç doktor daha geldi. Doktorların biri başını sallayarak Sadako'nun saçını okşadı.(s.34)

Mütevazılık

"Bunu hiçbir zaman giyemeyeceğim, üstelik ipekli kumaş o kadar pahalı ki!"(s.69)

Sabır

Bulaşıklar yıkanıp mutfak tertemiz olunca, Sadako kırmızı fiyonkları örülmüş saçına ilştirip kapının yanında durdu; sabırsızlandığı her hâlden belliydi. Bayan Sasaki yumuşak bir sesle "Sadako!" dedi, "Anmaya saat yedi buçuktan önce gitmeyeceğiz. O zamana kadar sessizce oturup beklemelisin."(s.14)

Sağlıklı Yaşam

"Spor bayramında büyük bir atletizm yarışması yapılacak!" dedi Sadako, heyecanla. "Bambu sınıfından yedek koşucu olarak da beni seçtiler." (s.25-26)

Saygı

Halk, Barış Parkı'nın girişindeki anıtın yanından sessizce geçiyordu. Duvarlarda ölümlerin ve harabeye dönmüş şehirde ölmekte olanların fotoğrafları vardı. (s.18)

Sevgi

Bayan Sasaki, Sadako'ya sarıldı ve üzüntüsünü gizlemeye çalışarak yapmacık bir neşeyle, "Kısa bir süre için burada kalman gerekiyor," dedi. (s.35)

Sorumluluk

Kış mevsimi boyunca, hızını arttırmak için çalıştı, çünkü yarışa katılmaya hak kazanması için her gün antrenman yapması gerekiyordu. (s.30)

Tasarruf

“Bütçemiz düzelir düzelmez sana da bir kimono alacağım,” diye söz verdi Sadako’ya. “Çünkü senin yaşındaki bir kızın kimonosu olması gerekir.”(s.32)

Temizlik

“Mitsue, haydi gel de şu tabakları hemen yıkayalım ve bir an önce anma gününe gidebilelim,” dedi Sadako.(s.14)

Yardımseverlik

Herkes Sadako’nun şans getiren turnaları için kâğıt biriktiriyordu. Şizuko, bambu sınıfından renkli kâğıtlar getirdi. Babası da berber dükkânında eline geçen her kâğıdı topluyordu. Hatta Hemşire Yasunaga bile ilaçların kullanma talimatlarını veriyordu Sadako’ya. Masahiro da sözünü tutup, yapılan kuşları tavana asmaya devam ediyordu. Bazen birkaçını aynı ipe dizdiği oluyordu. Büyük olanları ise tek olarak asıyordu tavana.(s.47)

Tablo 7. “Bunun Adı Findel” adlı eserde geçen değerler

Değerler	f
D1. Adalet	1
D2. Aile Bütünlüğü	1
D3. Çalışkanlık	-
D4. Dostluk	4
D5. Duyarlılık	-
D6. Dürüstlük	1
D7. Estetik	1
D8. Mahremiyet	-
D9. Merhamet	-
D10. Mütevazılık	-
D11. Özgürlük	-
D12. Sabır	1
D13. Sağlıklı Yaşam	1
D14. Saygı	1
D15. Sevgi	2
D16. Sorumluluk	1
D17. Tasarruf	1
D18. Temizlik	-
D19. Vatanseverlik	-
D20. Yardımseverlik	-
Toplam	15

Yukarıdaki tabloda yer alan verilere göre Bunun Adı Findel adlı eser, 11 farklı değeri toplamda 15 kez içermektedir. “çalışkanlık, duyarlılık, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük temizlik, vatanseverlik ve yardımseverlik” değerleri eserde geçmemektedir. Dostluk (f=4) en çok geçen değerdir. Tablodaki değerlere eserde geçtiği biçimde örnekler aşağıda sunulmuştur:

Adalet

“Bak” dedi Nick’in babası, “Bu herkesin canını sıkıyor ve müdürün gelip annen babanla konuşmasına yol açıyorsa herkes için eğlenceli olmuyor demektir, öyle değil mi?” (s. 64)

Aile Bütünlüğü

Nicklerin evinde bir kural vardı: Önce ev ödevi. (s. 27).

Dostluk

Yarım saat sonra beşinci sınıftan bir grup ciddi çocuk Nick'in odasında toplandılar... Sağ ellerini havaya kaldırarak Nick'in kaleme aldığı yemini okudular. Bugünden itibaren sonsuza kadar KALEM sözcüğünü asla kullanmayacağım. Onun yerine FİNDEL sözcüğünü kullanacak ve başkalarının da kullanması için elimden geleni yapacağım. Ve hepsi teker teker Nick'in findeliyle yeminin altına imzalarını attılar. (s. 47)

Dürüstlük

Sıkı bir yazıydı. Judy Morgan hikâye falan uydurmamıştı. Yazdıklarının her satırı tamamen doğrudu. (s.75)

Estetik

Nick tamamen kendine özgüydü ve herkes bunu bilirdi (s.11).

Sabır

Üç sayfa dolusu yazı olduğunu gördü. Hiç iç açıcı değildi. Ama Nick yapmak zorundaydı; bu yüzden divana çöküp hepsini okudu. (s. 31)

Sağlıklı Yaşam

Bütün ödevini tamamlayıp dışarıya oyun oynamaya koşacağı zaman yüzüne vuracak güneşi ve rüzgârı şimdiden hissedebiliyordu. (s. 29-30).

Saygı

Müdür hanım daha fazla oturmadı. Satranç tahtası başında çocukların yeni fikirleri araştırmaya hakkı olduğu, öğretmenlere ve onların emeklerine saygı gösterilmesinin önemi, herkesin kurallara uyması ve okulda eğitiminin aksatılmaması gerekliliği üzerine kısa bir süre daha karşılıklı görüşmeler yapıldı. (s.63)

Sevgi

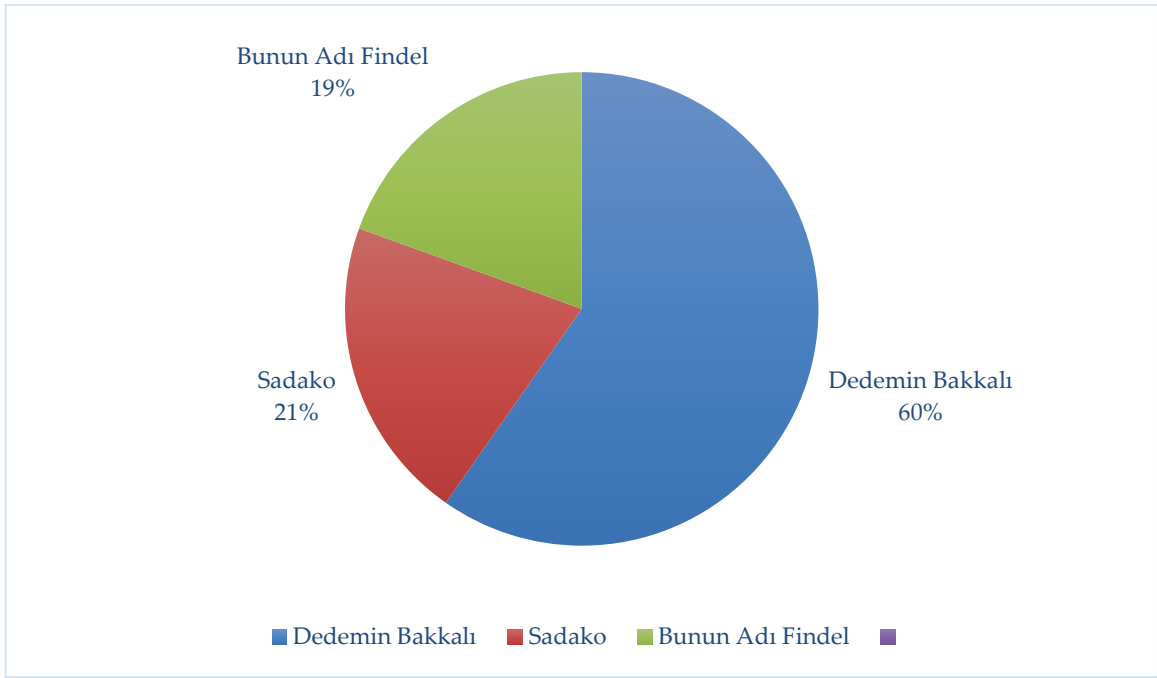
Aslında çocukların saygısızlık etmek niyetinde olduklarını sanmıyorum. Yalnızca biraz eğleniyorlar; daha çok bir bakış açısı farklılığı söz konusu." (s.69)

Sorumluluk

Bayan Granger, henüz okul başlamadan Nick ve arkadaşları daha beşinci sınıf öncesi yaz tatilindeyken işe koyulmuştu bile. Beşinci sınıfa başlayacak bütün öğrencilerin velileri ondan bir mektup aldılar.... Bayan Allen, "İşini bu kadar ciddiye alan bir öğretmene sahip olmak ne güzel" dedi. (s. 20-21)

Tasarruf

Nick bir şeyler satın alan insanlara tüketici dendiğini öğrendi... Çocuklar ceplerinde ikişer dolar bulunan tüketicilerdi ve yemekler düzeline kadar paraları cebinde kalacaktı. (s.96-97)

Şekil 3. İncelenen eserlerdeki değerlerin sıklık dağılımı

İncelenen eserlerde en çok değer “Dedemin Bakkalı” adlı eserde olduğu görülmektedir (f=46). Bu eseri “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu” (f=16) izlemektedir. “Bunun Adı Findel”de ise 15 farklı değere yer verilmiştir.

Eserlerde işlenen değerlerin toplam temsil düzeyi incelendiğinde “Dedemin Bakkalı”nın bireysel çaba ve sorumluluk temalarına odaklandığı, “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu”nun bireysel etik ve duygusal gelişimi ön plana çıkardığı, “Bunun Adı Findel”in ise dostluk ve dayanışma gibi sosyal bağları güçlendiren değerlere vurgu yaptığı görülmektedir. Bu durum belirtilen eserlerin değerler eğitimi açısından çok yönlü bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, öğretmenlerin 5. sınıf öğrencilerine önerdiği çocuk edebiyatı eserleri incelenmiş ve bu eserlerde yer alan değerlerin TYMM-2024’te vurgulanan değerlerle örtüşme düzeyi analiz edilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin en çok önerdiği eserlerin “Dedemin Bakkalı”, “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu” ile “Bunun Adı Findel” olduğunu göstermiştir.

Eserler incelendiğinde “Dedemin Bakkalı” adlı eserde “çalışkanlık ve yardımseverlik”, değerleri öne çıkarken “Bunun Adı Findel”de dostluk baskındır. “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu”nda ise baskın olan değer yoktur, var olan değerler birer kez eserde yer almaktadır. Öte yandan incelenen eserlerde yer alan değerler, TYMM-2024’te belirlenen yirmi değerle birebir örtüşmemekte; bazı değerler bu kitaplarda yeterince vurgulanmamaktadır ancak eserlerin 2024 programına uyum sağlama amacıyla yazılmadığı göz önünde bulundurulmalıdır. “Dedemin Bakkalı” adlı eserde aile bütünlüğü, estetik, mütevazılık, özgürlük, vatanseverlik”; “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu”nda “adalet, aile bütünlüğü, özgürlük, vatanseverlik”; “Bunun Adı Findel”de ise “çalışkanlık, duyarlılık, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik” değerleri hiç yer almamıştır. İncelenen üç eserin hiçbirinde yer almayan ortak değerler ise “özgürlük” ve “vatanseverlik”tir. Bu eserlerde “özgürlük” ve “vatanseverlik” değerlerinin yer almaması, bu eserlerin bireysel ve toplumsal diğer temalara yoğunlaştığını göstermektedir ancak bu durum, öğrencilerin bu

iki önemli değer konusunda yeterince rehberlik edilememesi ve bu kavramları içselleştirme süreçlerinde eksiklik yaşama riski taşıdığına işaret etmektedir.

Araştırma bulguları, daha önce yapılan kitap önerileri ve çocuk edebiyatının değer aktarımındaki rolüne ilişkin çalışmalarla paralellik göstermektedir. Onur ve Topçuoğlu Ünal (2022), Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinden hareketle ortaokul öğrenciler için kitap listeleri oluşturmuştur. 5. Sınıf için önerilen kitaplarda bu eserin inceleme nesnesi olan “Dedemin Bakkalı, Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu ile Bunun Adı Findel” yer almaktadır. Ayrıca önerilen kitap listesi ile bu çalışmada ulaşılan kitaplar arasında benzerlik olduğu görülmektedir. Başar ve Akın (2022) ile Gençler ve Doğan Kahtalı (2022), Şermin Yaşar’ın eserlerini değerler bakımından incelemiştir. Belirtilen araştırmaların bulgularıyla bu araştırmanın verileri birbirini desteklemektedir. Gençler ve Doğan Kahtalı (2022), 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan on kök değer açısından Şermin Yaşar’ın eserlerini inceledikleri araştırmalarında, yazarın en fazla sayıda ve türde değere yer verdiği kitabın Dedemin Bakkalı olduğunu ancak bu eserde “vatanseverlik” değerinin işlenmediğini belirtmişlerdir. Bu çalışmada yapılan incelemede de “Dedemin Bakkalı” eserinde “vatanseverlik” değerine rastlanmamıştır. Yüksel (2024), “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu” adlı eseri yapısal ve eğitsel ilkeler bağlamında değerlendirdiği makalesinde eserin, değer aktarımı kapsamında eğitsel yönü olduğunu belirlemiştir. Ayrıca eserdeki karakterlerin toplumsal ve evrensel değer yargılarını benimseme, ahlaki değerleri içselleştirme kapsamında eserin duyuşsal anlamda eğitici yönü olduğunu vurgulamıştır. Yüksel’in (2024) tespitleriyle bu araştırmanın “Sadako ve Kağıttan Bin Turna Kuşu” bağlamındaki bulguları örtüşmektedir.

Literatürde çocuk edebiyatının değerler eğitimi açısından önemli bir araç olduğuna ilişkin güçlü bulgular mevcuttur. Örneğin, Abacı ve Samur (2024), Behiç Ak’ın eserlerinin değer aktarımındaki pedagojik işlevine dikkat çekerken Aydın ve Öksüz (2021) çocuk edebiyatı eserlerinin ahlaki ve toplumsal değerlerin benimsenmesine olan katkısını vurgulamıştır. Bu araştırmanın bulguları da eserlerde değerlerin yer aldığını göstermekle literatürle örtüşmektedir. Ayrıca çalışmada incelenen üç eser, ders kitaplarındaki metinlerle karşılaştırıldığında öğretmenlerin eser seçiminde daha fazla esnek ve bireysel tercihe dayalı bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir. Bu bağlamda Aşçı (2020) ile Coşkun ve Derse (2021) ders kitaplarındaki değerleri ele aldıkları araştırmalarda kitaplardaki metinlerin değer aktarımında belirleyici bir rol oynadığını vurgulamıştır. Ders kitapları programa uygunluk zorunluluğu taşıdığı için çocuk edebiyatının edebî eserlerine göre değer aktarımında daha sistematik olduğu söylenebilir.

Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin önerdiği eserlerde değerlerin dağılımı ve sıklığı açısından ortak bir eğilim görülmemektedir. Bu durum, değerleri karşılayacak nitelikte özgün okuma materyallerinin eksikliğini ve bu alanda sistematik bir yönlendirme ihtiyacını düşündürmektedir. TYMM-2024, değerler eğitimi için kapsamlı bir çerçeve sunmakta ve öğretim programlarında değer aktarımına yönelik temel ilkeler ile uygulama süreçlerine ilişkin rehberlik edici bilgiler sağlamaktadır ancak bu rehberliğin öğretmenlerin bireysel materyal seçim süreçlerine nasıl yansıdığı konusunda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Her ne kadar önceki programlarda değerler için okuma amaçlı öneri listeleri sunulmamış olsa da TYMM-2024’ün sunduğu kılavuz ilkelerin etkinliği ve öğretmenlerin bu çerçeveyi nasıl uyguladığı üzerine tartışmalar yürütülmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bireysel farklılıklara dayalı materyal seçiminde görülen çeşitlilik, rehberlik eksikliğinden ziyade öğretmenlerin pedagojik tercihlerinden veya farklı yorumlarından kaynaklanıyor olabilir. Bu noktada, TYMM-2024’ün sunduğu çerçevenin uygulama düzeyinde nasıl işlediğini anlamaya yönelik daha derinlemesine analizler yapılmalıdır.

Çocuk edebiyatı, değerlerin aktarımında etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Edebî eserler, öğrencilerin duyuşsal öğrenme ve değerleri içselleştirme sürecine katkıda bulunur. TYMM-2024'teki değerler, somut olaylar ve karakterler aracılığıyla aktarılarak kalıcı bir etki yaratabilir. Çocuk edebiyatı eserlerinin bireysel, toplumsal ve evrensel değerleri kazandırma potansiyeli oldukça yüksektir ancak değerlerin bazı eserlerde yeterince işlenmemiş olması, edebiyatın bu rolünde çocuklara değer aktarımı bakımından bazı sınırlılıklar taşıdığını göstermektedir. Bu durum, öğretmenlerin eser seçiminde daha özenli olmalarını ve program rehberliğinin bu alanda güçlendirilmesini gerektirmektedir. Ayrıca herhangi bir eserin belirli değerleri taşıyor olması çocuklara önerilmesi için yeterli değildir. Çocuk edebiyatı eserlerinin seçiminde öncelikle çocuk edebiyatının temel ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu ilkelerden biri olan "çocuğa görelilik" ilkesi eserlerin çocukların yaşına, gelişim düzeyine, ilgi alanlarına ve bilişsel kapasitelerine uygun olmasını gerektirir. Aynı zamanda eserlerde çocukların duyu dünyasına hitap eden, onların hayal gücünü zenginleştiren ve eleştirel düşünme becerilerini destekleyen unsurların bulunması önemlidir. Bununla birlikte şiddet, ayrımcılık, cinsiyetçilik gibi çocuklar üzerinde olumsuz etkiler yaratabilecek unsurların titizlikle ayıklanması gerekmektedir. Bu nedenle eserlerin çocuklara önerilme gerekçesi, yalnızca değerler eğitime katkı sağlamak değil aynı zamanda estetik ve pedagojik bir dengeyi gözetmek de olmalıdır.

Bu araştırmanın bulguları, TYMM-2024'ün değerler eğitimi konusunda sunduğu kapsamın önemini vurgulamaktadır ancak öğretmenlerin önerdiği çocuk edebiyatı eserlerinin programda belirtilen tüm değerleri kapsamadığı görülmüştür. Bu nedenle aşağıdaki somut öneriler geliştirilmiştir:

1. TYMM-2024'te belirtilen değerleri destekleyecek biçimde okuma materyalleri hazırlanmalıdır.
2. Çocuk edebiyatı eserlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesine yönelik rehber materyaller öğretmenlere sunulmalıdır.
3. Öğrencilerin yaş ve gelişim düzeylerine uygun olarak değer odaklı kitapların önerilmesi sağlanmalı bu konuda öğretmenlere eğitimler verilmelidir.
4. Son olarak çocuk edebiyatının değerler eğitimindeki rolü üzerine daha fazla araştırma yapılması ve bu alandaki teorik bilgi birikiminin zenginleştirilmesi, eğitim programlarının etkinliğini artıracaktır.

Yazar Katkıları: Bu makaleye birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50'dir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Abacı, E., & İnce Samur, A. Ö. (2024). Behiç Ak'ın çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 9(28), 493–511. <https://doi.org/10.35826/ijetsar.741>
- Aktaş, A., & Yalçın, G. (2024). Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarının kök değerler bakımından incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 332–354. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1343565>
- Aşçı, A. U. (2020). Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan çizgi romanların değerler eğitimi açısından incelenmesi. *The Journal of International Social Research*, 13, 868–889.

- Aydın, İ., & Öksüz, A. (2021). Çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 25(Aralık), 579–619. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1036589>
- Başar, S., & Akın, E. (2022). Şermin Yaşar'ın Çocuk Kitaplarının Eğitsel İletiler ve Değer Kavramları Açısından İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 62-71. <https://doi.org/10.55044/meusbd.1091871>
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal psikolojide yöntem ve pratik çalışmalar*. Sistem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Coşkun, H., & Derse, G. E. (2021). Türkçe ders kitabındaki metinlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 19(41), 9–35. <https://doi.org/10.34234/ded.738543>
- Çetin, S. A. (2022). 7. sınıf Türkçe ders kitaplarında ortak temalardaki metinlerin Türkçe dersi öğretim programındaki değerler eğitimi kapsamında incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 26(2), 491–504.
- Çifci, S., & Çiftçi, H. (2024). 5. sınıf Türkçe ders kitabının değerler eğitimi açısından incelenmesi (Anıttepe örneği). *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 12–26.
- Geçgel, H., & Sünter, M. (2024). Yaşar Kemal'in *Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca* adlı eserinin kök değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Mesopotamia Journal of Interdisciplinary Studies*, 4(1), 1–18. <https://doi.org/10.29228/mjis.76244>
- Gençer, G. & Doğan-Kahtalı, B. (2022). Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarının kök değerler açısından incelenmesi. *Turkish Studies -Education*, 17(3), 407-421. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.58150>
- Geniş, E. (2023). Değerler eğitimi açısından *Arkadaşım Nina* adlı çocuk kitabının incelenmesi. *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 9(73), 4069–4075. <https://doi.org/10.29228/smryj.70792>
- Given, L. M. (2021). *100 soruda nitel araştırma* (A. Bakla & İ. Çakır, Çev.). Anı Yayıncılık.
- Güliden, B. (2014). *Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk romanları ve hikâyelerinde yer alan değerler*. Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Güliden, B., & Çetinkaya, B. (2023). Değerler eğitimi açısından Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk romanları ve hikâyeleri. *EKEV Akademi Dergisi*, 94, 37–52.
- Güven, A. Z. (2014). Gülistan ve Bostan adlı eserlerin değerler eğitimi bakımından incelenmesi. *Turkish Studies: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(6), 505–517. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.6847>
- Han, C. (2024). 2007-2024 yılları arasında Türkçe eğitimi alanında değerler eğitimi üzerine yapılan tezlerin incelenmesi. *Elektronik Dil ve Eğitim Dergisi*, 5(1), 52–66.
- Karakaş, F. (2024). *Dilek Ağacı* adlı çocuk kitabındaki gerçeküstü imgelerin kök değerler açısından incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(39), 447–459. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1471508>
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.

- Karatay, H. (2011). Karakter eğitiminde edebi eserlerin kullanımı. *Turkish Studies: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(1), 1439-1454. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.2191>
- Kurtdede Fidan, N. (2024). Sosyal bilgiler dersinde değerler eğitimi: nitel bir araştırma. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6 Issue 3), 361-388.
- Küçükkoğlu, A., Albayrak, F., & Serin, N. (2020). Değerler eğitimi bağlamında Türkçe dersi: Program ve ders kitaplarının karşılaştırmalı incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1499-1518.
- Mazı, A. (2024). Bilal Enser'in *Kucağımda Dünya Var Çocukların Dünyası* adlı eserindeki çocuk şiirlerinin değerler eğitimi kapsamında incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 13(2), 614-628.
- Meydan, E. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki edebî metinlerin değerler eğitimi açısından yeterliliği üzerine bir inceleme. *Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 23-36.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). *Ortaokul Türkçe dersi öğretim programı: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Onur, N., & Topçuoğlu Ünal, F. (2022). Ortaokul Öğrencileri İçin Türkçe Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Oluşturulan Tavsiye Kitap Listesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 10(3), 126-161.
- Ortaköylü, S., & Durukan, E. (2023). *Sessiz Sakin'in Gürültülü Maceraları* serisinin değerler eğitimi bağlamında incelenmesi. *Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 21-29. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7772450>
- Önal, A., Taş, Z., Filiz, B., & Hergüner, G. (2023). Teachers' views on the implementation of the values within the scope of the physical education and sports curriculum. *Eğitim ve Bilim*, 48(213). <https://doi.org/10.15390/eb.2023.11785>
- Patton, Q. M. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev.). Pegem Akademi.
- Sallabaş, M. E., & Dağ, M. (2020). Türkçe öğretim programlarına değerler eğitimi yönünden karşılaştırmalı bir bakış. *İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 538-551.
- Şen, Ü. (2007). *Millî Eğitim Bakanlığının 2005 yılında tavsiye ettiği 100 temel eser yoluyla Türkçe eğitiminde değerler öğretimi üzerine bir araştırma*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şimşek, Ş., & Sel, A. (2024). Göktuğ Canbaba'nın çocuk kitaplarında işlenen değerler. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 66-81.
- Tarakcı, R., & Kalenderoğlu, İ. (2022). Kök değerler açısından ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki öyküleyici metinler. *International Journal of Education and New Approaches*, 5(1), 139-157. <https://doi.org/10.52974/jena.1133254>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M., & Demirel, T. (2024). Rasim Özdenören'in *Çok Sesli Bir Ölüm* adlı eserinin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Çukurova Araştırmaları*, 10(1), 38-50. <https://doi.org/10.29228/cukar.74972>
- Yüksel, E. Ş. (2024). Eleanor Coerr'in "Sadako ve Kâğıttan Bin Turna Kuşu" adlı çocuk eserinin yapısal ve eğitsel ilkeler çerçevesinde değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 9(1), 19-32.

Extended Abstract

Introduction

The Secondary School Turkish Curriculum (2024) (TYMM-2024), prepared within the scope of the Century of Turkey Education Model, prioritizes values education as well as students' academic development and emphasizes that these values play a critical role in individuals' adaptation to social life and character formation. Introducing children to universal and national values at an early age is of vital importance not only for their individual development but also for the formation of social solidarity and a sense of responsibility. In this respect, children's literature books recommended by Turkish teachers to students are an important tool for both the development of language skills and the acquisition of values. For this reason, it is important to determine what values are included in the books recommended by teachers and how these values are distributed in order to understand the contribution of values to education. This study aims to examine the works of children's literature recommended by Turkish teachers to 5th-grade students within the framework of the values in TYMM-2024. The aim is to reveal the extent to which these works are compatible with the values stated in the program and the role of teachers' suggestions in values education.

Method

The research was designed with a qualitative approach, and a case study design was adopted. The study group consisted of 42 Turkish teachers working in Zonguldak. In the data collection process, two basic methods were employed: interview forms and document analysis. First, the most recommended works were determined based on the data obtained from the teachers. Then, the values in these works were analyzed within the framework of 20 values defined by TYMM-2024. A number of measures were taken to ensure the validity and reliability of the study.

Findings

The most recommended books by teachers were Grandpa's Grocery by Şermin Yaşar, Sadako by Eleanor Coerr, and This is Findel by Andrew Clements. These works exhibit different prominent aspects in terms of value transfer:

1. Grandpa's Grocery: The most frequently emphasized values are "diligence" and "helpfulness." However, it was observed that values such as "freedom" and "patriotism" were not emphasized throughout the work.

2. Sadako: In this work, it is observed that each value is equally emphasized, thus there is no distinct dominant value. However, the values of "justice," "freedom," and "patriotism" were also missing in this work.

3. This is Findel: The value of "friendship" was prominent in this work. However, it was observed that values such as diligence, freedom, and benevolence were not included at all.

One of the common features of the three works analyzed is that the values of "freedom" and "patriotism" are not included in any of them. This shows that the works focus on other individual and social values, but the lack of these two important values can be considered noteworthy.

Discussion and Conclusion

While the findings reveal that works of children's literature are an effective tool in values education, they also show that the teachers' suggestions are not entirely compatible with the program.

In particular, the fact that values such as “freedom” and “patriotism” are not included in any of the works indicates that the transfer of these values requires more attention.

The findings of the study are in line with previous studies on book recommendations and the role of children's literature in value transmission. Onur and Topçuoğlu Ünal (2022) created book lists for middle school students based on the opinions of Turkish teachers. The books recommended for 5th grade include *Grandpa's Grocery*, *Sadako*, and *This Is Findel*, which are the focus of this study. In addition, there is a similarity between the recommended book list and the books identified in this study.

Başar and Akin (2022) and Gençer and Doğan Kahtalı (2022) analyzed Şermin Yaşar's works in terms of values. The findings of these studies and the data from this study support each other. Gençer and Doğan Kahtalı (2022), in their study examining the works of Şermin Yaşar in terms of the ten root values included in the 2019 Turkish Language Curriculum, stated that the book *Grandpa's Grocery Store* was the book in which the author included the highest number and type of values, but the value of “patriotism” was not covered. In the analysis conducted in this study, the value of “patriotism” was likewise not found in *Grandpa's Grocery*. Yüksel (2024), in his article evaluating *Sadako* in the context of structural and educational principles, determined that the work has an educational aspect within the scope of value transfer. He also emphasized its affective role in promoting the adoption of social and universal value judgments and the internalization of moral values. Yüksel's (2024) findings coincide with the findings of this study regarding *Sadako*.

There are strong findings in the literature that children's literature is an important tool for values education. For example, Abacı and Samur (2024) drew attention to the pedagogical function of Behiç Ak's works in value transmission, while Aydın and Öksüz (2021) emphasized the contribution of children's literature to the adoption of moral and social values. The findings of this study also support the existing literature by showing that values are embedded in the works.

In addition, when the three works analyzed in the study are compared with the texts in the textbooks, it becomes apparent that teachers tend to select works based on personal discretion rather than a standardized framework. In this context, Aşçı (2020) and Coşkun and Derse (2021) emphasized that textbooks play a more structured and systematic role in value transmission. Since textbooks are obliged to comply with the curriculum, it can be said that they follow a more consistent path in transferring values compared to independently chosen literary works.

It is understood from the research findings that there is no close or consistent pattern in terms of the distribution and frequency of values in the works recommended by the teachers. This situation reveals that the differences in teachers' choices may stem from a lack of structured guidance. In this context, the problems faced by teachers in the selection of works may result from the absence of directly recommended book lists in TYMM-2024 and earlier curricula. Although TYMM-2024 provides a broad framework for values education, it does not provide concrete criteria or specific recommendations for evaluating whether teacher-recommended books align with the targeted values. This gap results in inconsistencies across classrooms, and teachers rely on their individual pedagogical judgments or personal preferences.

The extended abstract is proofread by a native English speaker and approved by the editorial board.